

vlaamse dienst
speelpleinwerk

Kattenkwaad en erger

Voorzitter:

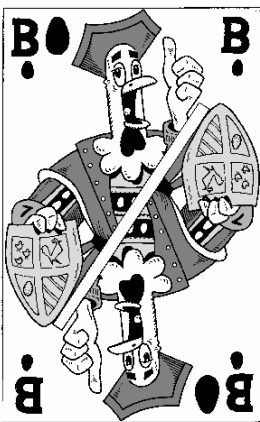
Verslag:

Datum:

Ondernemingsnummer: 0408.339.514

dame, zot & heer

de troeven van een straffe animator

de zot: spelen, spelen, spelen

Spelen is het **belangrijkste** wat een animator doet. Want kinderen zijn er gek op. Je kan kilo's **maffe activiteiten** verzinnen en voorstellen. Je kan ook uitgelaten **meespelen** en nieuwe **impulsen** lanceren. Durf jezelf **belachelijk** maken. Probeer **schwung** te brengen in je activiteiten. Jouw **enthousiasme** werkt aanstekelijk. Doe de vonk overslaan!

de dame: dikke maatjes met kinderen

Het is heel fijn om een **hechte band** te hebben met kinderen.

Een

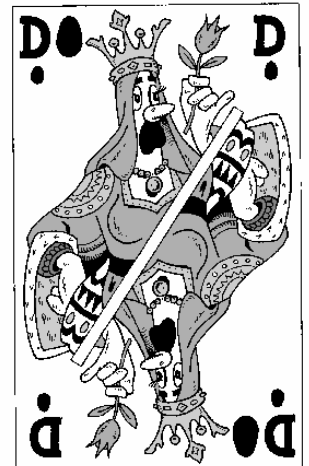
animator kan goed **luisteren** naar kinderen en geeft graag **aandacht**.

Het is leuk om kinderen **persoonlijk** te leren kennen. Zo kun je hen

beter begrijpen. Speel zelf ook **geen rolletje** maar blijf gewoon jezelf.

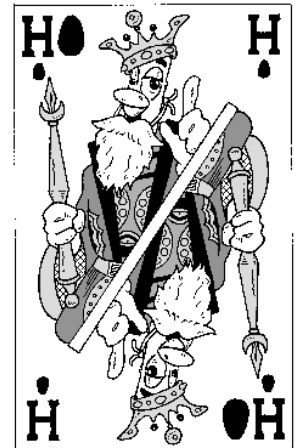
Laat de **kinderen op de eerste plaats** komen.

Hou rekening met hun **leeftijd**.

de heer: streng maar rechtvaardig

Regels zijn niet vies. Zorg voor
duidelijkheid door regels consequent vol te houden. Blijf
stevig in je schoenen staan. Kinderen kunnen je
vertrouwen. Het speelplein mag op je rekenen. Maar
kinderen blijven kinderen. Je moet jezelf ook
kunnen **relativeren**. 't Is geven en nemen. Je mag **geen**
bullebak worden.

Nobody's perfect

De perfecte animator bestaat niet. Iedereen maakt fouten. Elke animator, hoe straf of ervaren ook, streeft ernaar om **steeds beter** te worden. Spontaan neig je meer naar de zot, de dame of de heer. Probeer kritisch naar jezelf te kijken. Durf een nieuwe aanpak uit te proberen. Zo kun je een meer complete animator worden. Je voelt je steeds beter in je vel en je blijft plezier beleven aan het spelen met kinderen.

een team om te zien

In elke speelpleinploeg heb je heel wat verschillende persoonlijkheden. Samen kunnen jullie elkaar perfect aanvullen. Het is belangrijk dat je met elkaar kan babbelen over hoe jullie **samenwerken**.

'Mieke voelt zich ambetant omdat zij altijd de 'vieze' moet zijn terwijl Jorne haar gezag ondermijnt. Ze bewondert Jorne wel om de creatieve ideeën waar zij zelf niet kan opkomen. Jorne vindt Mieke soms te streng maar hij geeft toe dat hij soms te nonchalant is. Zonder Mieke zou het een echte chaos worden ...'

Kinderen hebben ook verschillende **voorkeuren**. Sommige kinderen voelen zich beter bij een lieve animator, andere kinderen zijn zot van stoere animatoren of hebben liever een zotte animator ...

kaarten op tafel

De kenmerken van de dame, de zot en de heer kunnen je helpen om beter om te gaan met conflictsituaties. **Goede oplossingen** bevatten immers een stukje van de aanpak van een dame, zot én heer.

'Tijdens een bosspel hebben een paar jongens van elf jaar stokken gevonden. Ze spelen niet meer mee met het bosspel. Ze slaan met de stokken op de brandnetels, op elkaars benen ,... Ze amuseren zich rot! Natuurlijk moet je ervoor zorgen dat het niet uit de hand loopt (HEER). Zeg duidelijk wat wel en wat niet mag. Maar de stokken zomaar afpakken, verpest nodeloos de sfeer en haalt niet veel uit: achter je rug grijpen ze toch terug naar dit leuke speelgoed! Het helpt enorm als je een goeie band hebt met de jongens (DAME). Probeer ook naar hen te luisteren: steekt het bosspel tegen, hoe zien zij het zelf, ...? Probeer samen tot een speelse oplossing te komen (ZOT). Misschien worden ze bewakers van een geldtransport of word jij de scheidsrechter die ervoor zorgt ze elkaar niet te veel pijn doen.'

kattenkwaad & erger

omgaan met conflictsituaties: 10 gouden regels

① beter voorkomen dan genezen

Is er **veel te spelen en te beleven**? Is de **sfeer** relaxt?

Heb je een goed contact en een **goeie band** met de kinderen?

Zijn de **regels duidelijk** samengevat in een beperkt en logisch reglement?

Dan ben je goed bezig om conflictsituaties te voorkomen. Probeer zoveel mogelijk te **belonen** wat kinderen goed doen. Belonen is prettig en werkt veel beter dan straffen. Een compliment, een positieve opmerking of een schouderklop zijn de beste beloningen.

② eerst de situatie inschatten

Je moet niet altijd meteen ingrijpen als er iets fout loopt. Het is de normaalste zaak van de wereld dat kinderen wel 's ruzie maken. **Veel ruzies kunnen kinderen zelf oplossen**. Als ze elkaar echt pijn doen of als het echt gevaarlijk wordt, dan moet je wel ingrijpen. **Kies goed uit op welke situaties je reageert!** Geef kinderen dus wat marge en maak niet van elke mug een olifant.

Soms is het ook nuttig om storend gedrag even te **negeren**. Kinderen kunnen op een negatieve manier naar aandacht zoeken. Als ze geen aandacht krijgen, verdwijnt het gedrag vanzelf. Je kunt ook voor **afleiding** zorgen door een alternatief voor te stellen of de aandacht op iets anders te vestigen.

Maar let op! Kinderen kunnen je ook **uittesten**. Ze blijven hun 'truken' uitproberen. Soms ben je het beu om te reageren of wil je je niet onpopulair maken. Je geeft het kind zijn zin om er vanaf te zijn. Kinderen leren zo dat ze toch hun goesting krijgen als ze maar lang genoeg proberen. Dus moet je toch volhouden en **kordaat** zijn. Anders blijft er niet veel over van je regels.

Ook als kinderen komen **klikken**, moet je heel voorzichtig zijn. Dikwijls krijg je een welles-nietes discussie. Als je niet gezien hebt wat er gebeurd is, dan kun je geen oordeel vellen. Bevestig de 'algemene' regels en hou de situatie van op een afstand nog wat in het oog. Geef geen straffen als je niet zeker bent van de boosdoener, een onterechte straf zet alleen kwaad bloed bij kinderen.

③ stop de situatie

Als je ingrijpt, moet je eerst de conflictsituatie **stopzetten**: zet het betwiste materiaal even aan de kant, haal vechtersbazen uit elkaar, neem kinderen weg van de plaats waar ze niet mogen komen... Anders blijven kinderen gewoon verder doen en luisteren ze niet.

④ kalmeer

Als kinderen onder elkaar hevig ruzie maken, probeer ze dan eerst te kalmeren. Ben je zelf betrokken, probeer dan zeker ook zelf **rustig** te blijven. Als je jezelf niet kunt **beheersen**, maak je het alleen maar erger. De kans is dan groot dat je onjuist of overdreven reageert. Kun je niet kalm blijven, haal er dan even iemand anders bij, tot je er terug tegen kan. Dat kan een andere animator of een hoofdanimator zijn. Blijf wel op de hoogte van wat er allemaal gezegd en afgesproken wordt. Ook jij moet tevreden zijn met de oplossing of de straf.

⑤ blijf positief

Maak er **geen drama** van. Kinderen zijn nu eenmaal geen engeltjes. Het is een beetje naïef om te denken dat kinderen altijd schattig spelen en meteen netjes doen wat jij verwacht. Het is normaal dat kinderen ruzie maken, dat er af en toe iets kapot gaat, dat ze veel lawaai maken, niet willen stilzitten en kattenkwaad uithalen. **Het**

blijven kinderen, probeer te relativieren en zorg dat je er (achteraf) kunt om lachen.

⑥ overleg

Het is belangrijk dat je in elke conflictsituatie blijft **praten** en **luisteren**.

Als je ziet dat kinderen onderling ruzie hebben en er zelf niet uitgeraken, laat ze dan om de beurt hun verhaal vertellen. Stimuleer ze om samen tot een oplossing te komen. Speel hier de rol van bemiddelaar.

Maar dikwijls ben je betrokken partij in het conflict. Je bent ontevreden over het gedrag van een kind. Zeg dan duidelijk en vanuit jezelf wat er volgens jou is fout gelopen. Dat heet een **ik-boodschap**. Bijvoorbeeld: “Michael en Wim, ik vind het spijtig dat jullie het kamp van Tobias hebben kapot gemaakt. Hij heeft er gisteren keihard aan gewerkt. Ik ben echt kwaad op jullie.” Luister ook hier naar de kant van de kinderen. Misschien hadden ze niet eens door dat ze iets fout deden ... of blijkt het voor hen heel moeilijk om een regel na te leven. Stel jezelf even de vraag: heb je wel **realistische verwachtingen?**

‘Sofie zet alvast de mand met waterballonnen buiten. Ze moet binnen nog even iets halen. Ze zegt duidelijk dat de kinderen niet aan de waterballonnen mogen komen. Maar als Sofie terug komt zijn alle ballonnen stuk. Sofie maakt zich boos en dreigt de waterspelletjes af te gelasten. Maar misschien was het niet zo realistisch om te verwachten dat de kinderen aan de verleiding zouden kunnen weerstaan. ‘

Probeer samen tot een **oplossing** te komen. Laat de kinderen gerust voorstellen doen, jij kunt nog steeds **alternatieven** opperen. Het is immers ook hun probleem, zij moeten het terug goed maken en dat mogen ze beseffen.

7 breng duidelijkheid

Sta niet té lang stil bij de situatie. Anders weet op het eind niemand meer waarover de ruzie nu eigenlijk begon. Probeer een goede **samenvatting** te maken. Zet rustig de regels of de afspraken nog 's op een rij. Leg ook uit waarom die regel of afspraak er is. Rond de situatie af. Maak er zeker **geen 'machtsstrijd'** van. Op die manier kan één van beide partijen alleen maar gezichtsverlies leiden.

Verwacht niet dat kinderen meteen netjes zullen doen wat jij ze vraagt. Blijf ze gewoon rustig, kordaat en consequent wijzen op de regels. Ontploff niet bij elke nukkigheid van een kind.

'Lesley (10 jaar) gooit achteloos zijn brikje op de grond. Animator Laura heeft het gezien en roept naar Lesley dat hij zijn brikje in de vuilbak moet gooien. Lesley doet alsof hij het niet gehoord heeft en stapt verder. Laura houdt Lesley tegen en vraagt hem het brikje op te rapen. Hij stribbelt tegen. Laura zegt nog 's duidelijk dat brikjes in de vuilbak horen, want anders wordt het speelplein een smerige boel. Als iedereen een beetje mee opruimt, legt Laura uit, heeft iedereen meer tijd om te spelen en leuke dingen te doen. En daar laat ze het bij, ze maakt er verder geen gedoe rond.'

8 speel niet op de man

Let erop dat je het gedrag van de kinderen bekritiseert, niet hun persoon. Het zijn geen "etters", geen "ambetanterikken". Beledig hen niet persoonlijk, kleiner hen niet. Het zijn gewoon kinderen die iets hebben gedaan wat jij of iemand anders ongepast vindt.

9 spreek af

Als de kinderen onderling of met jou tot een oplossing zijn gekomen, maak dan een duidelijke afspraak. Als je het gevoel hebt dat de boosdoener het allemaal niet zo ernstig neemt, dan kun je een straf geven. Een straf is een negatief gevolg dat jij vasthangt aan het gedrag van het kind. Dat kan iets onaangenaams zijn dat het kind moet ondergaan of iets aangenaams dat je wegneemt. Bijvoorbeeld, enkele minuten aan de kant gaan zitten, opruimen wat ze vuil gemaakt hebben, herstellen wat kapot ging, als laatste aan de beurt

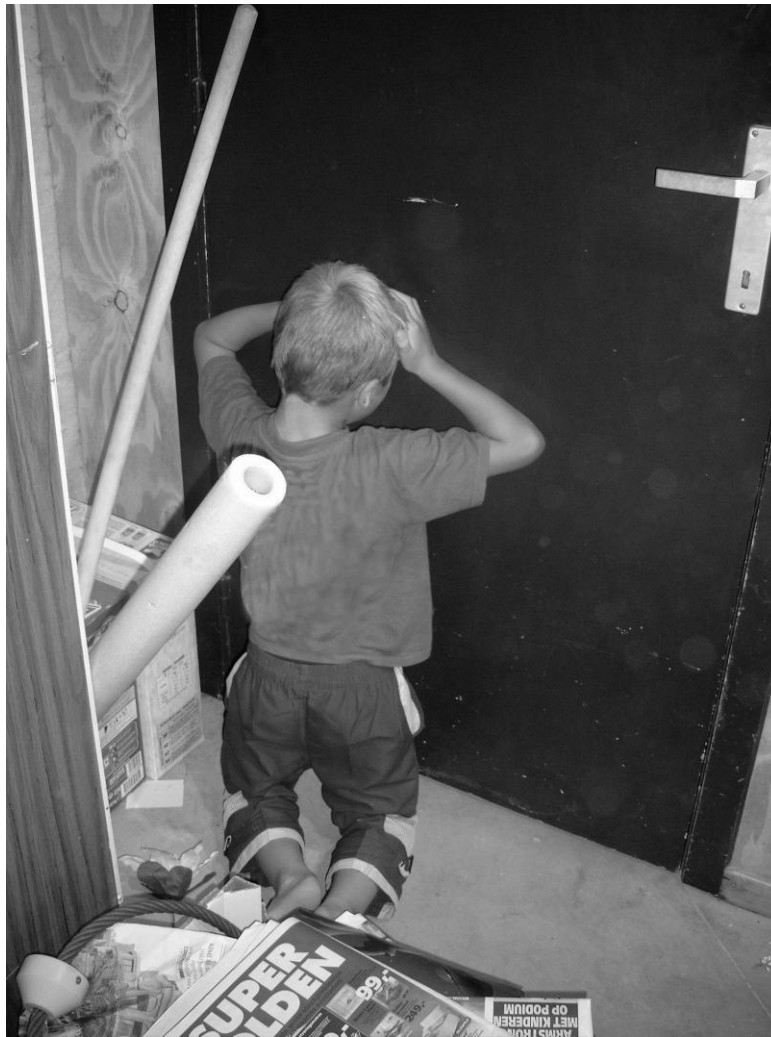
komen, ... Sommige speelpleinen werken met een vaste straf. Dat kan handig en duidelijk zijn.

Een paar belangrijke regels over straffen:

- **Fysieke straffen** zoals slaan, schoppen, op je knieën zitten **zijn niet meer van deze tijd**. Een kind pijn doen, is niet alleen nutteloos, het scheidt een afstand tussen het kind en de begeleiding. Het kind vertrouwt de 'grote mensen' dan minder. Een kind even 'vastpakken' als het dreigt weg te lopen of kinderen uit een gevecht halen, dat zijn geen fysieke straffen. Het is eerder een reflex, iets waarbij je even 'fysiek' moet ingrijpen.
- Een straf mag **geen wraak** zijn! Boos zijn en straffen komen vaak samen maar je moet ze van elkaar scheiden. Laat je niet leiden door boosheid, anders voelt het kind zich een 'slachtoffer'.
- Een straf moet **voorspelbaar** zijn. Kondig op voorhand aan dat op een bepaald gedrag een bepaalde straf volgt, bijvoorbeeld als waarschuwing. Het kind krijgt meer verantwoordelijkheid en beslist zelf of het de straf wil of niet.
- Wees **mild**. Een straf moet in verhouding staan tot de ernst van het gedrag. Ze moet niet erger zijn dan nodig, maar moet ook een échte straf zijn, iets onaangenaams dus. Let op, een straf van een kwartier is al lang voor een kind.
- Een straf volgt best **direct op het ongewenst gedrag**. Hoe sneller, hoe groter het effect. Zo legt het kind een verband tussen de straf en het ongewenste gedrag.
- **Consequent volhouden**. Een straf die maar gedeeltelijk (of niet na elke aanleiding) wordt uitgevoerd heeft veel minder of geen effect op het verdere gedrag van een kind. Kies daarom zeer goed uit welk gedrag je bestraft.
- Voer een aangekondigde of afgesproken straf zeker uit. **Dreig niet met straffen die je toch niet uitvoert of kan uitvoeren**.
- Kies voor een **vaste straf of een straf die verband houdt met wat fout liep**.
- Aan elke straf komt een **EINDE**.

10 maak het weer goed

Niemand heeft er baat bij als de negatieve sfeer blijft hangen. Maakt het terug goed en geef kinderen de kans om het terug goed te maken. De beste kans om nieuwe conflicten te vermijden is dat jullie **snel terug samen gaan spelen**. Want daar draait het toch om, niet? En misschien is de band tussen jullie zelfs versterkt? Veel plezier samen!

Kattenkwaad...& erger omgaan met concrete conflicten

kinderen lopen tegen de grenzen van andere kinderen

1) *Vechten, pijn doen*

Vechten en vechten is twee. Soms is het onschuldig 'speelvechten', soms is het menens. Hou de situatie wat in het oog. Je merkt het vaak aan de gelaatsuitdrukkingen of het menens is. Haal in dit geval de vechtersbazen uit elkaar en probeer hen te kalmeren. Zeg hen duidelijk dat vechten niet kan en leg uit waarom. Het speelplein moet ervoor zorgen dat kinderen zichzelf en andere kinderen zo weinig mogelijk pijn doen. Anders kunnen ze een tijdje minder spelen. Forceer kinderen niet om handjes te geven of terug vriendjes te

worden. Misschien is het net beter dat ze een tijdje uit elkaars buurt blijven. Komt het conflict vaak voor dan kun je beide partijen ook een sanctie geven.

Dramatiseer het vechten ook niet. Vechten is voor kinderen soms de meest voor de hand liggende verdediging. Je kunt aangeven dat er andere en betere manieren zijn om ruzie te maken. Zeg hen dat ze een opmerking kunnen negeren, iets terug zeggen of gewoon een akkoord kunnen bereiken door te overleggen. Vraag hen niet om alles naar de animatoren te klikken. Het is immers belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen hun conflicten zelf op te lossen. Deze ruimte krijgen ze thuis of op school vaak niet. Ruzie maken is voor kinderen nochtans erg belangrijk. Zo ontwikkelen ze heel wat sociale vaardigheden: omgaan met agressie, onderhandelen, grenzen en hun gevolgen aanvaarden, ... En ja, de ene keer lukt dat beter dan de andere keer.

2) Uitsluiten, uitlachen, plagen en pesten

Pesten kan niet. Het kan heel ernstige, negatieve gevolgen hebben: voor de zondebok, voor de pestkoppen en voor de groep. Er bestaan heel wat vooroordelen over pesten. Pesten wordt dikwijls niet au sérieux genomen. Maar het loont zeker de moeite om voldoende aandacht te besteden aan een echte pestsituatie. Er moet daarnaast ook voldoende ruimte blijven voor kinderen om te 'plagen' en ruzie te maken. Je kunt niet elke ruzie verbieden om zo pesten te voorkomen.

Waarin zit 'm het verschil tussen onschuldig plagen en gemeen pesten?

plagen

- onschuldig, onbezonnen, spontaan
- van korte duur, tijdelijk
- tussen 'gelijken'
- meestal te verdragen maar kan ook agressief zijn
- meestal één tegen één
- de partijen wisselen keer op keer: de kinderen plagen elkaar terug
- kinderen blijven opgenomen in de groep waarin geplaagd wordt, de groeps sfeer blijft plezierig
- plagen kan in het openbaar

pesten

- berekend, bewust kwetsen of kleineren
- herhaaldelijk, systematisch, langdurig
- ongelijke strijd met een kind met een 'lagere status'
- de pestkop heeft geen goeie bedoelingen
- dezelfde pesters, dezelfde slachtoffers
- negatieve gevolgen voor het kind en de groep: het gepeste kind raakt geïsoleerd, binnen de groep wordt een onveilig klimaat gecreëerd
- gebeurt vaak stiekem: kinderen zoeken die momenten uit waar ze aan controle ontsnappen

Pesten is echt **berekend pijn doen**, iemand laten merken dat hij waardeloos is, iemand isoleren en bewust kraken.

Wat kan allemaal **'pestgedrag'** zijn?

- een scherpe tong: spotten, uitschelden, afdreigen, roddelen, leugens verspreiden, vernederen
- schoppen, slaan, krabben, haren trekken, ...
- bezittingen stelen of vernielen
- uitsluiten, negeren, doodzwijgen, ...

Welke **signalen** wijzen op 'pestgedrag'?

Hoe herken je een zondebok?

- hun bezittingen worden besmeurd, vernield, beschadigd of verdwijnen
- ze lopen veel kans om blauwe plekken op te lopen
- ze staan letterlijk en figuurlijk alleen
- ze zoeken de veiligheid van de animator op
- ze komen niet graag
- ze worden vaak als laatste gekozen als er groepjes gevormd worden
- ze kunnen neerslachtig en ongelukkig overkomen, ze gedragen zich onzeker, ze maken zichzelf bijna onzichtbaar

Hoe herken je een pestkop?

- het zijn meestal stoere, dominerende kinderen die moeilijk 'nee' kunnen aanvaarden
- ze laten zich graag omringen door een groepje 'meelopers'
- ze zitten dikwijls op de kap van anderen
- ze zijn vooral met zichzelf bezig
- ze tonen zich vrij autoritair

Wat kun je doen?

Als je pesters op heterdaad betrapt, moét je kordaat ingrijpen. Keur het gedrag duidelijk af. Leg uit waarom. Hoe sterker je band met kinderen, hoe meer indruk je opmerking zal maken. Laat nooit blijken dat iemand iets is komen vertellen: je zegt steeds dat je het pesten zelf hebt opgemerkt. Laat je niet overbluffen als een pester zegt dat er niets aan de hand is.

Maar het speelplein moet meer doen dan brandjes blussen. Echt pestgedrag is een probleem dat het petje te boven gaat van een individuele animator. Dit is meer de taak van de verantwoordelijke en de hoofdanimateuren. De aanpak moet gedragen en opgevolgd worden door de hele ploeg.

- Als je ernstige aanwijzingen hebt dat een kind gepest wordt, dan moet je de **ouders** van de zondebok en van de pestkop inlichten. Misschien herkennen ze het

probleem van op school. De kans bestaat ook dat ze uit de lucht vallen en ontkennend reageren. Ouders spelen nochtans een belangrijke rol in de oplossing.

- Probeer het speelplein aangenaam te maken voor de zondebokken. Ze kunnen deugd hebben van de positieve ervaringen op het speelplein. Zet de positieve kenmerken van het kind in de verf. Probeer het kind te introduceren bij andere, 'bravere' kinderen. Help het kind ook om wat beter van zich af te bijten door de pesters te negeren of iets terug te zeggen.
- Reageer op het gedrag van pestkoppen en niet op hun persoon. Probeer hen aan jouw kant te krijgen en zoek hoe je hen een positieve leidersrol kunt laten opnemen. Zoek samen met de ploeg naar gepaste uitdagingen, want vaak zijn ze de gewone spelletjes beu. Laat hen ervaren dat ze geliefd kunnen zijn zonder anderen te kleineren. Bevestig hen als ze het goed doen. Verwacht echter niet dat ze van de ene dag op de andere dag 'schatjes' zullen worden.
- Een goede sfeer in de groep is de beste manier om pesten te voorkomen. Je eigen goeie voorbeeld is immens belangrijk. Probeer iedereen op een open en positieve manier te benaderen. Laat elk kind voelen dat het belangrijk is. Zeg duidelijk dat pesten niet getolereerd wordt op het speelplein. Maak hierover ondubbelzinnige regels. Leg ook niet te sterk de nadruk op competitie en prestatie. Zet het speelplezier centraal. Stimuleer kinderen om elkaar te leren kennen. Vaak moet je als animator even 'brug' spelen en kinderen met elkaar in contact brengen.

Wil je meer weten over pesten? Dan kun je er alles over lezen in een zeer handig en vlot geschreven boek. Het heet 'Pesten, gedaan ermee!' Het is geschreven door Gie Deboutte en uitgegeven bij Jeugd en Vrede. Bij deze organisatie kun je ook vorming boeken over pesten. Meer info op www.jeugdenvrede.be

3) *Kapot maken*

Soms maakt een kind iets stuk van een ander kind. Als het kan 'hersteld' worden, zorg er dan voor dat de 'vernieler' helpt herstellen of iets anders doet dat de relatie met het 'slachtoffer' weer goed maakt. Als je het gevoel hebt dat het kind de gevolgen niet ernstig neemt, dan kun je er een sanctie bovenop geven.

Het gebeurt dat kinderen hun gameboy of zeldzame pokemonkaarten meebrengen. In de meeste reglementen staat dat kinderen geen waardevolle voorwerpen mogen meebrengen naar het speelplein. Als kinderen toch dure spullen meebrengen, tegen die regel in, en die gaan stuk ... dan is dat zeer jammer. Natuurlijk moet je het kind

troosten en kalmeren. Breng 's avonds de ouders ook op de hoogte.

4) *Stelen*

Wanneer je een kind betrapt op stelen, keur je dit duidelijk af en geef je aan waarom stelen niet kan. Zoek naar de achterliggende oorzaak. Sommige kinderen konden zichzelf niet bedwingen, anderen maken er niet zo'n punt van om iets af te pakken ... Geef eventueel een straf als je voelt dat het kind dit niet ernstig neemt. Blijf het kind ook wat opvolgen. Je hoeft 'm niet te bespioneren, maar hou gewoon een oogje in het zeil.

Je kunt als speelplein ook iets doen om dit probleem te voorkomen. Als er drank of snoep werd gestolen, kun je permanent water ter beschikking stellen en af en toe op koekjes trakteren of een kookactiviteit organiseren. Je kunt de rugzakjes ook op een veilige plek laten leggen of met een vestiaire werken.

5) *(Be)dreigen*

Soms willen kinderen de baas spelen over andere kinderen. Ze bedreigen een kind opdat het een stuk speelgoed, een koekje, een drankbonnetje, ... afgeeft. Ze viseren daarbij niet het kind persoonlijk, zoals bij pesten. Het is hen gewoon te doen om 'macht' uit te oefenen. Je zal als animator maar zelden meteen op zo'n situatie stoten. Dit gebeurt immers vaak stiekem. Kinderen kiezen heel gericht die situaties uit waarbij er geen toezicht is. Als je het toch te weten komt, zeg dan altijd dat je het zelf gemerkt hebt. Laat nooit blijken dat iemand is komen klikken.

Het gedrag moet sterk afgekeurd worden, liefst door iemand die belangrijk is voor de kinderen. Hoe sterker de band, hoe harder de kritiek zal overkomen.

Vaak gaat dit om oudere kinderen die het spelen op een speelplein niet meer zo boeiend vinden. Ze zoeken hun plezier dan in andere dingen. Het is niet eenvoudig om tot hen door te dringen. Deze kinderen zijn zelf op zoek naar een positie, naar een rol op het speelplein. Ze willen zeker geen gezichtsverlies lijden.

Probeer tot een vergelijk te komen. Zo kun je een soort 'contract' met hen afsluiten. Vaak is dit een taak voor de speelpleinverantwoordelijke en/of de hoofdanimator. Volg

deze situatie goed op. En opnieuw: verwacht niet dat deze kinderen lieverdjes worden van de ene dag op de andere.

Kinderen lopen tegen jouw grenzen als animator

1) *Fuck you!*

Sommige kinderen durven een grote mond opzetten. Ze zijn brutaal en arrogant. Het is niet gemakkelijk om hier mee om te gaan. Vaak zeggen of doen kinderen dit om je kwaad te krijgen. Als het écht lukt, dan worden ze natuurlijk 'beloond': het staat stoer en ze 'scoren' bij hun vriendjes. De straf is een soort 'trofee'. Neem het dus zeker niet persoonlijk. Gewoon negeren blijkt meestal de beste reactie. Of maak zelf een niet-kwetsende opmerking terug, waaruit blijkt dat je niet aangedaan bent door de uitspraak. Zo krijgen ze alvast geen beloning voor hun gedrag.

Kinderen die veel durven zeggen, willen vaak graag 'informele' leider zijn. Ze gaan met jou in concurrentie om het leiderschap. Ze aanvaarden je gezag niet spontaan. Dergelijke 'leidersfiguren' komen vaak al veel langer dan jij naar het speelplein en voelen zich 'de grote man'. Je kunt er een strijd van maken om koste wat het kost de baas te zijn, maar dat kan enorm veel energie opsloppen. Wil je deze gasten echt aanpakken dan loont het meer de moeite om hen aan jouw kant te krijgen. Dat doe je door hen een stuk te erkennen in hun leidersrol en hen te appreciëren voor de kwaliteiten die ze onmiskenbaar hebben. Doe ook absoluut geen moeite om je cooler voor te doen dan je bent. Doe je ding, wees gewoon jezelf, dat dwingt het meest respect af.

2) *'Beenplakken'*

Een kind wijkt niet van je zijde en eist al je aandacht op. Het wil alleen met jou spelen en het wil dat jij alleen met hem of haar speelt. Knap vervelend. Vaak voelt het kind zich onzeker en onveilig op het speelplein. Het kind klampt zich vast aan jou omdat jij wel veiligheid kan bieden.

Probeer het kind te stimuleren om contact te leggen met andere kinderen. Hoe doe je dat? Als je met het kind aan het spelen bent, zullen andere kinderen vragen of zij ook mogen meedoen. Betrek andere kinderen bij jullie spel. Eist het kind je helemaal op, geef dan niet toe. Zeg rustig en duidelijk dat hij of zij steeds met jou mag spelen, maar dat jij met

alle kinderen wil spelen.

Stel de kinderen aan elkaar voor en probeer een brug te vormen tussen kinderen. Geef een aantal impulsen. Als je ziet dat het klikt, kun je je stilaan op de achtergrond zetten. Bouw zo stapje voor stapje de hechte band wat af.

Leg je probleem ook voor aan andere animatoren. Stel andere animatoren voor aan het kind en speel een tijdje samen met het kind en de andere animatoren. Zo leert het kind ook andere animatoren kennen. Het is belangrijk dat dit niet alleen jouw probleem is, maar dat de hele ploeg hiervoor verantwoordelijk is.

3) Niet willen meespelen

Als een kind niet wil meespelen dan schort er iets aan het kind of aan je activiteit. Je kunt een kind niet verplichten of forceren om te spelen. Zoals je niemand kunt verplichten om te genieten. Het kind straffen is helemaal absurd.

Het speelplein kan kinderen de keuze laten. Zo voorkom je deze problemen en wordt het speelplein een stuk plezieriger voor kinderen. Maar het blijft altijd nodig om in te gaan op de signalen van het kind. Vraag wat er scheelt. Zeg aan het kind dat het nodig is dat hij vertelt wat er scheef zit. Anders kun je niet te weten komen wat er schort. Misschien is er iets mis met de variatie in je aanbod, misschien is het verdrietig om iets anders, ... Zeker kleine kinderen voelen niet de nood om dit te vertellen, omdat ze denken dat volwassenen toch alles weten. Probeer samen tot een oplossing te komen.

Lukt dit niet, laat het kind dan even met rust en hou van op een afstand een oogje in het zeil. Vaak lost het probleem zichzelf op. Blijft het probleem zich toch voordoen, doe dan een goeie babbel met het kind. Probeer af te spreken hoe je er toch het beste kunt van maken. Voor kinderen is het al een hele opluchting als je begrijpt dat ze het niet naar hun zin hebben op het speelplein, dat ze zich niet móeten amuseren met jullie spelletjes.

4) Over je heen lopen

Je wil een echte kindervriend zijn en je kunt wel wat verdragen. Op zich is dit een schitterende houding, die kinderen veel speelplezier zal bezorgen. Maar soms maken kinderen daar misbruik van. Ze testen tot hoever ze kunnen gaan en soms lopen ze, al spelend, over je heen. Ze doen je pijn, ze stampen, trekken aan je kleren, maken je vuil, ... Weet dat je je niet minder geliefd maakt bij kinderen als je duidelijk je grenzen kunt

afbakenen. Integendeel, het scheidt net vertrouwen bij kinderen. Het brengt duidelijkheid. Als de leuke sfeer even weg is, maak je geen zorgen. Die komt snel terug goed.

5) Je kunt het zelf niet aan

Soms heb je het gevoel dat je alles geprobeerd hebt en dat niets helpt. Je schiet uit je sloffen en je verliest je zelfbeheersing. Je wordt agressief: je roept, je grabbelt een kind hardhandig vast ... Dit zijn uitingen van onmacht. Sommige mensen maken dit nooit mee, andere mensen hebben een korter lontje. Achteraf voel je je beschaamd. Je voelt je mislukt. Het is niet gemakkelijk om er met andere animatoren over te praten. Zij staan vaak buiten het conflict en ze verstaan niet waarom je je zo boos hebt gemaakt. Als reactie ga je je verdedigen.

Wees gerust: iedereen heeft wel eens een moeilijk moment. Pas als je dit vaak meemaakt, is er een probleem. Als je vaak je zelfbeheersing verliest, dan heb je een grotere kans dat je onterecht straft of kinderen té hard aanpakt. Dit zorgt er voor dat er een grotere afstand groeit tussen jou en de kinderen. Die afstand is een voedingsbodem voor nieuwe conflicten.

Als je het gevoel hebt dat je de situatie niet aankan, dan kun je altijd iemand anders, een andere animator of hoofdanimator, betrekken. Je hoeft je niet te schamen. Integendeel, het getuigt net van een grote zelfkennis als je een collega betreft bij de situatie! Zorg ervoor dat je wel op de hoogte blijft van wat er afgesproken wordt met het kind. Het blijft belangrijk dat het tussen jou en het kind terug goed komt.

Kinderen lopen tegen de regels van het speelplein

1) Stiekem iets doen wat niet mag

Soms is de verleiding te groot en overtreden kinderen bewust de regels. De kick om niet betrapt te worden of de roem achteraf drijft hen. Als je kinderen betrapt, blijf dan rustig. Herhaal de regels en leg uit waarom die er zijn. Leer kinderen wel dat ze er niet zomaar mee weg geraken. Zoek een gepaste sanctie die zwaar genoeg weegt. Let wel, een straf van een kwartier is voor kinderen al lang. Vergeet niet dat er aan elke straf een einde komt. Geef kinderen de kans om het weer goed te maken.

2) Eten niet willen opeten

Kinderen moeten niet altijd het hele bord of alle boterhammen opeten. Je mag wel wat aanmoedigen of aandringen, maar maak er geen gevecht van. Dat is nergens voor nodig. Het is zeker niet je belangrijkste taak als animator. Als een kind heeft geproefd en aangeeft dat het iets echt niet lust, dan mag je dat gerust au sérieux nemen. Als je warm eten geeft, spreek dan af met de kinderen wat en hoeveel je opschept. Je kunt afspreken dat je verwacht dat ze opeten waar ze zelf voor gekozen hebben. Een kind dat overdag te weinig eet, zal 's avonds wel wat meer eten ...

Doet het probleem zich dikwijls voor, knoop dan even een gesprek aan met de ouders. Vraag hen wat zij van de situatie vinden. Herkennen ze het probleem? Probeer samen met de ouders en het kind tot een oplossing te komen.

Je kunt ook heel wat ellende voorkomen als je gewoon zelf tussen de kinderen zit om te eten. Kinderen kijken naar je op en zullen je imiteren. Probeer ook een aangename sfeer te creëren waar kinderen even tot rust kunnen komen. Voorzie een kwartier tijd exclusief om te eten.

Eventueel kan het speelplein een briefje meegeven voor de ouders of vermelden in het reglement hoe jullie tegen het eten aankijken. Zo creëer je duidelijke verwachtingen.

3) Materiaal kapot maken, vandalisme

Materiaal gaat wel 's stuk. Dat is eigen aan het spelen van kinderen. Maar als een kind met opzet (duur) materiaal of infrastructuur vernielt, dan hoef je dat niet zomaar te relativiseren. Maak duidelijk dat je het niet apprecieert. Vraag aan het kind hoe hij het terug zal goed maken en zoek samen naar een goeie oplossing voor beide partijen. Doet de situatie zich vaak voor of is er ernstige schade, leg de situatie 's avonds dan rustig voor aan de ouders. Vaak stellen ouders spontaan voor om de schade te vergoeden. Dat is op zich een serieuze straf voor het kind.

4) Weglopen

Sommige weglopers zoeken, zonder kwade bedoelingen, het avontuur op. Andere weglopers doen het echt om het speelplein uit te dagen. Tenslotte zijn er ook weglopers die uit woede en frustratie gewoon 'weg willen'.

Hou het kind in ieder geval tegen of vind het zo snel mogelijk terug. Kalmeer jezelf indien nodig en zorg ervoor dat het kind terug kalm wordt. Als het kind tot rust gekomen is, moet je wel duidelijk stellen dat weglopen écht geen goed idee is. Leg ook uit waarom. Probeer

te achterhalen wat de reden was van de 'vlucht'. Zoek met het kind hoe je er samen het beste kunt van maken, afhankelijk van zijn/haar reden om het speelplein te verlaten.

5) *Met tegenzin komen*

Niet alle kinderen brengen hun vakantiedag(en) graag door op het speelplein. Geef aan dat je het kind begrijpt: het speelplein is niet altijd even leuk voor alle kinderen, spelletjes spelen is niet voor iedereen de hemel op aarde. Ga de boel niet forceren maar probeer te zoeken hoe je er samen het beste kunt van maken. Ga op zoek naar een compromis, waarbij zowel de begeleiding als het kind iets nieuws durven proberen. Misschien kan het kind een bepaalde verantwoordelijkheid opnemen, misschien is er iets waar het zich graag mee bezighoudt of vindt het toch aansluiting bij een bepaalde (vrienden)groep, ...

Blijft het probleem aanslepen, dan kun je zeker eens het gesprek aangaan met de ouders. Misschien kunnen zij toch voor een alternatief zorgen.